

Absurdnost a „genialita“

Je dobré pozorně sledovat *také* absurdní myšlenky filosofů – a dokonce *právě* ty absurdní –, protože ty ukazují obvykle, na jakých předpokladech a základech určitý typ myšlení stojí a z jakých vychází (aniž by si toho leckdy myslící byli vědomi). Možná, že to je jeden z hlavních důvodů, proč je dobré znát a studovat dějiny filosofie (nikoli jen proto, abychom srovnávali a hledali podobnosti, návaznosti a zřejmé chyby). Pochopitelně to předpokládá, že ty absurdní myšlenky najdeme u vynikajících myslitelů, nejlépe přímo geniů. (Ovšem je také pravda, že mnoho geniů zůstává skryto; genialita nesmí být zaměňována s proslaveností; medializováni byli a jsou velmi často i filosofové či vůbec myslitelé průměrní nebo jen lehce nadprůměrní. Rozpoznat genia předpokládá také aspoň trochu geniality.) Velmi dobře to je vidět na vztahu pojmového myšlení řeckého typu k tématům jako čas, pohyb, vůbec změna. Genius Parmenidés (a šířila to pak jeho škola, takže sám Parmenidés nezapadl v zapomnění) se nechal vést myšlenkou, že dokonalost znamená neměnnost, tak daleko, že popřel změnu, pohyb a dokonce čas vůbec. To nelze vyložit jen jako jeho osobní nápad – on tak jen domyslel určitou myšlenku, možná spíš „ideu“ (pokud pod „ideou“ rozumíme „myšlenku“ ještě nikým nemyšlenou, ale na lidskou mysl „dorážející“). Právě elejská filosofie ukazuje na jeden zcela základní rys řecké „pojmovosti“.

(Písek, 100228-1.)